

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арх. 11 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

01 вересня 2023р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Стратегічний менеджмент та управління змінами»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки,
публічного управління та
адміністрування
29 серпня 2023 р.,
протокол № 9

Завідувач кафедри
Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної
програми
Лариса СЕРГІЄНКО

Розробник: д.е.н., проф., професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування Євген АХРОМКІН

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	<u>нормативна</u>	
Модулів – <u>1</u>	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>2</u>		<u>1</u>	<u>1</u>
Загальна кількість годин – <u>90</u>		Семестр	
		<u>1</u>	<u>1</u>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних <u>3</u> самостійної роботи – <u>2,625</u>	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		<u>32</u> год.	<u>8</u> год.
		Практичні	
		<u>16</u> год.	<u>6</u> - год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
<u>42</u> год.	<u>76</u> год.		
		Вид контролю: <u>залік</u>	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 16 % аудиторних занять, 84 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів комплексу теоретико-методичних знань та практичних навичок в сфері стратегічного управління в умовах змін внутрішнього і зовнішнього середовищ з метою їх застосування в сфері публічного управління, зокрема задля формування і розвитку стратегічного потенціалу установи, галузі, регіону, країни.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування навичок критичного аналізу сучасних наукових концепцій і теорій стратегічного управління та управління змінами;
- підвищення рівня управлінської компетенції через набуття фахової підготовки в сфері стратегічного планування та управління змінами в публічному управлінні;
- оволодіння методологією стратегічного планування та управління змінами в діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування;
- використання вимог нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері стратегічного менеджменту, та аналіз вимог базових міжнародних стандартів для управління змінами в контексті публічного управління;
- вивчення актуального стану та визначення напрямів оптимізації стратегічного контролю у системі публічного управління;
- оволодіння методами, техніками та технологіями розробки стратегічних документів в публічному управлінні й адмініструванні;
- отримання знань з практичної підготовки та вмінь з питань: оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища в публічному управлінні, застосування методів стратегічного аналізу та прогнозування, стратегічного контролю;
- формування знань і навичок щодо прийняття стратегічних рішень, критичного мислення, оснований на сучасних наукових підходах до стратегічного управління в умовах неповноти інформації і постійних змін зовнішнього середовища;
- опанування практичними навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами;
- набуття навичок використання інструментарію інформаційного забезпечення в системі стратегічного управління і планування.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність розробляти та управляти проектами.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 4

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК 8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»:

ПРН 2. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 6. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

ПРН 7. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного менеджменту та управління змінами

Тема 1. Сучасні наукові концепції та підходи до стратегічного менеджменту та управління змінами

1. Еволюція та сучасні концепції стратегічного менеджменту
2. Система стратегій в публічному управлінні та організаційна основа діяльності органів публічної влади.
3. Стратегічні виклики для системи публічного управління на державному та місцевому рівні.
4. Теоретичні засади необхідності проведення змін та управління ними. Класифікація організаційних змін в публічному управлінні.
5. Моделі управління змінами. Роль людських ресурсів в управлінні змінами в публічному управлінні.

Тема 2. Стратегічне планування в системі публічного управління

1. Процес стратегічного планування та його особливості
2. Принципи стратегічного планування
3. Визначення напрямів стратегічного розвитку і складання планів їх реалізації на національному, регіональному та місцевому рівнях

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 5

4. Планування змін та механізм їх реалізації в публічному управлінні
5. Стратегічне мислення державних службовців як основа результативності довгострокового планування

Тема 3. Стратегічний аналіз як основа обґрунтування стратегії діяльності

1. Характеристика внутрішнього і зовнішнього середовища органів публічної влади
2. Методи аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища
3. Прогнозування розвитку середовища органів публічної влади
4. Стратегічний потенціал регіонів, країни: підходи до його оцінювання та розвитку

Тема 4. Стратегічний контроль в системі стратегічного менеджменту

1. Система стратегічного контролю та її складові
2. Критерії і показники оцінки стратегічного контролю
3. Сучасні тенденції розвитку стратегічного контролю

Змістовий модуль 2. Особливості реалізації стратегічного менеджменту та управління змінами

Тема 5. Командоутворення в системі стратегічного менеджменту

1. Особливості стратегічного мислення в системі публічного управління
2. Команда як стратегічна спільнота реалізації управлінських рішень
3. Командоутворення на державному, регіональному та місцевому рівні публічного управління

Тема 6. Організаційні зміни в системі стратегічного менеджменту

1. Природа та цілі організаційних змін в системі публічного управління
2. Технології організаційних змін
3. Передумови та чинники успішності організаційних перетворень у стратегічному вимірі.
4. Моніторинг організаційних змін в системі стратегічного управління
5. Подолання опору змінам на різних рівнях публічного управління

Тема 7. Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні

1. Нормативні основи розроблення стратегічних документів
2. Практичні аспекти формування стратегічних документів в публічному управлінні
5. Інструменти розробки напрямів змін та їх реалізації в публічному управлінні.
6. Управління проектами стратегічного розвитку

Тема 8. Моніторинг та оцінювання стратегії розвитку

1. Моніторинг та оцінювання в стратегічному менеджменті
2. Визначення результатів реалізації стратегії (на прикладі Державної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 6

стратегії регіонального розвитку України)

3. Проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації стратегії (на прикладі Державної стратегії регіонального розвитку України)

4. Стратегічні виклики для системи публічного управління на державному, регіональному та місцевому рівнях

Теми 9. Проблеми стратегічного менеджменту та управління змінами в публічній сфері в Україні

1. Особливості стратегічного менеджменту та управління змінами в публічній сфері в Україні

2. Стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на національному, регіональному, місцевому рівнях в Україні

3. Перспективи розвитку стратегічного управління в Україні. Концепція модернізації стратегічного управління в Україні.

4. Міжнародний досвід в сфері стратегічного менеджменту та управління змінами в публічному управлінні

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійн а робота	усього	лекції	практичні	самостійн а робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного менеджменту та управління змінами								
Тема 1. Сучасні наукові концепції та підходи до стратегічного менеджменту та управління змінами	8	2	2	4	8	0,5	0,5	7
Тема 2. Стратегічне планування в системі публічного управління	8	2	2	4	8	0,5	0,5	7
Тема 3. Стратегічний аналіз як основа обґрунтування стратегії діяльності	9	4	2	3	9	1	1	7
Тема 4. Стратегічний контроль в системі стратегічного менеджменту	12	2	2	8	12	1	1	10
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	37	10	8	19	37	3	3	31
Змістовий модуль 2. Особливості реалізації стратегічного менеджменту та управління змінами								
Тема 5. Командоутворення в системі стратегічного менеджменту	10	4	1	5	10	0,5	0,5	9
Тема 6. Організаційні зміни в системі стратегічного менеджменту	11	4	1	6	11	1,5	0,5	9

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 7

Тема 7. Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні	11	4	2	5	11	1,5	0,5	9
Тема 8. Моніторинг та оцінювання стратегії розвитку	11	5	2	4	11	0,5	0,5	10
Теми 9. Проблеми стратегічного менеджменту та управління змінами в публічній сфері в Україні	10	5	2	3	10	1	1	8
Разом за змістовий модуль 2	53	22	8	23	53	5	3	45
ВСЬОГО	90	32	16	42	90	8	6	76

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сучасні наукові концепції та підходи до стратегічного менеджменту та управління змінами	2	0,5
2	Тема 2. Стратегічне планування в системі публічного управління	2	0,5
3	Тема 3. Стратегічний аналіз як основа обґрунтування стратегії діяльності	2	1
4	Тема 4. Стратегічний контроль в системі стратегічного менеджменту	2	1
5	Тема 5. Командоутворення в системі стратегічного менеджменту	1	0,5
6	Тема 6. Організаційні зміни в системі стратегічного менеджменту	1	0,5
7	Тема 7. Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні	2	0,5
8	Тема 8. Моніторинг та оцінювання стратегії розвитку	2	0,5
9	Теми 9. Проблеми стратегічного менеджменту та управління змінами в публічній сфері в Україні	2	1
РАЗОМ		16	6

6. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота включає дослідження наукових праць, статей у періодичних виданнях, документів, офіційних звітів, статистичних матеріалів, законодавчих та інших нормативно-правових актів за темами дисципліни.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 8

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сучасні наукові концепції та підходи до стратегічного менеджменту та управління змінами	4	7
2	Тема 2. Стратегічне планування в системі публічного управління	4	7
3	Тема 3. Стратегічний аналіз як основа обґрунтування стратегії діяльності	3	7
4	Тема 4. Стратегічний контроль в системі стратегічного менеджменту	8	10
5	Тема 5. Командоутворення в системі стратегічного менеджменту	5	9
6	Тема 6. Організаційні зміни в системі стратегічного менеджменту	6	9
7	Тема 7. Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні	5	9
8	Тема 8. Моніторинг та оцінювання стратегії розвитку	4	10
9	Теми 9. Проблеми стратегічного менеджменту та управління змінами в публічній сфері в Україні	3	8
РАЗОМ		42	76

7. Індивідуальні завдання

Протягом семестру студентами в індивідуальному порядку виконуються завдання з використанням інформаційних ресурсів інтернет та Освітнього порталу Державного університету «Житомирська політехніка» (<https://learn.ztu.edu.ua/>).

8. Методи навчання

Освітній процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. На лекційних заняттях використовуються: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні та практичні методи (ілюстрація, демонстрація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На практичних заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У межах самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи.

9. Методи контролю

Поточний контроль (оцінювання роботи під час аудиторних занять; опитування на заняттях, виконання практичних завдань; поточне тестування; самостійні роботи).

Контроль виконання індивідуальних завдань.

Контроль виконання самостійної роботи студентами.

Модульний контроль (модульна контрольна робота).

Підсумковий контроль (залік).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідє ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 9

10. Розподіл балів

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					МКР	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
10	10	10	10	10	10	10	10	10		
40				50					10	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2019. 256 с.

2. Благун І.Г. Бюджетний менеджмент: навч. посібник. Л.: «Магнолія 2006», 2018. 230 с.

3. Карташов Є.Г., Драган І.О., Дацій Н.В., Чумак О.В., Антонов А.В. та ін. Управління державним сектором економіки : навч. посібник. К.: Освіта України, 2021. 330 с.

4. Кравченко О.І. Стратегічне управління у сфері публічного управління та адміністрування: Навч.-метод. посіб. / упоряд. О.І. Кравченко. Х.: Видавництво Іваниченка І.С., 2019. 138 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4094/1/KravchenkoNavch.pdf>

5. Мартиненко В.П., Климаш Н.І., Багацька К.В., Дем'яненко І.В. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 344 с.

6. Мізюк Б. М. Стратегічний менеджмент: навч. посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 376 с.

7. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 10

208

с.

URL:

https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/sumets_0004.pdf

8. Управління змінами в публічній сфері: навч.-метод. посіб. / С.К. Хаджирадева та ін.; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К.: НАДУ, 2018. 188 с.

9. Публічне адміністрування. Настільна книга державного службовця і політика. Понятійно-термінологічний словник / К. О. Ващенко, Р. Г. Щокін, Є. О. Романенко, Л. М. Акімова [уклад.]. Київ : ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2020. 764 с. Публічне адміністрування; вип. 3.

Додаткова література

1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

2. Ділове адміністрування. Модуль 3 «Управління змінами»: навч. посібник / П.І. Коренюк, М.М. Кучер, Г.В. Запорожець, Е.В. Роздобудько. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 405 с.

3. Дячков Д.В., Полієнко Л.Р. Інформаційний підхід до стратегічного менеджменту підприємства в умовах динамічного бізнес-середовища. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». 2020. №45/2020. С. 68-73.

4. Калюжний Р., Ковальов А., Чумаченко Н., Шимановська Л. Сутність, функції і види стратегічного планування в організації. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/set>

5. Мовчан У.В. Проблеми стратегічного планування в Україні в контексті повномасштабної війни. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2(54), 2022. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/53097/1/VPSP2022-2_23-26.pdf

6. Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена Постановою КМУ від 03 березня 2021 р. № 179. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>

7. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління: монографія. К.: НАДУ. 2019. 232 с.

8. Стратегія національної безпеки України БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ – БЕЗПЕКА КРАЇНИ, затверджено Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>

9. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію воєнної безпеки України» № 121/2021 (2021). URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/281.00.1/М/ОК6- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 11

10. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про План реалізації Стратегії кібербезпеки України» № 37/2022 (2021). URL: <https://www.president.gov.ua/documents/372022-41289>

11. Tarasevych O., Akhromkin Y., Volkova A., Zablodska D., Akhromkin A. Resilient Openness of Eastern European Cities in the Conditions of Sustainable Development. Problemy Ekorozwoju. 2023. 18 (1). p. 111-119 .

12. Ахромкін Є.М., Завойських Ю.А., Татарченко О.М. Стратегія розвитку регіону в контексті державної стратегії регіонального розвитку. Економіка і право. 2020. № 1(56). С.63-69.

13. Ahromkin Ye.M. Evaluation of entrepreneurial climate of the united territorial community in the context of working-out strategy of development / Economics and Law, [S.l.], 2019. n. 1 (52), p. 51 - 57.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>

5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>

6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

7. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

8. Офіційний сайт Ради підприємців України при КМУ . Режим доступу: <http://www.radakmu.org.ua>

9. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>